

er indrettet saaledes i Verden, at ikke alle Menneker kunne blive paa den Plet, hvor de ere fødte, saa er det ikke hensigtsmæssigt at affjære Folk, som have Lyst til at flytte, Leilighed til at skaffe dem Indpas paa et andet Sted. Om nogen af dem, som sidder herinde, ikke bryder sig synderligt om at rejse til Udlandet, saa kunde der dog være Andre, med hvem dette ikke var Tilfældet, og naar de saa kunde finde deres Næring derude, var det ikke saa lige deres Leilighed, at de skulde rejse hjem strax, eller i alt Fald, at de ikke kunde blive der og nyde borgerlige Rettigheder. Ligerviis som Vereldrift i Algerbruget er af stor Nytte, saaledes troer jeg ogsaa, at der er stor Nytte af Verelvdvirkningen i de Forhold, som vi her omtale (Ratter). Ville vi have Lov til at blive i Udlandet og nyde borgerlige Rettigheder der, maa vi ogsaa give de Fremmede Lov til at komme til os, hvad enten de ere fra Tydskland, Italien eller om de saa end vare fra Australien (Ratter). Det her er Tale om, det er, i ethvert foreliggende Tilfælde at faae at vide, om de ere stikkelige Folk, og om det er Folk, som vi kunne stole paa, naar de engang ere her. Hvorvidt de Folk, som staae i Udskiftet, ere saadanne, det vil blive Gjenstand for nærmere Drøftelse, og deraf afhænger det, om vi vilde give dem vore Stemmer, naar Leiligheden kommer.

J. A. Hansen: Det hedder i Motiverne, at „hverken Lovgivning eller Regjerings-Praxis er bleven staaende ved Bestemmelserne i Indfødsretten af 15de Januar 1776, men at der stundom er indrømmet Undtagelser i Tilfælde, som neppe kunde tillægges særdeles Betydning“. Denne Sætning foranlediger mig til at henvende et Spørgsmaal til den ærede Indenrigsminister. De Undtagelser, som man seer saaledes at være gjorte, kunne have 2 Retninger, nemlig en den omgaae saadanne Tilfælde, hvor man har meddeelt Naturalisations-Patent, uden at alle de Betingelser vare tilstede derfor, som Indfødsretten af 15de Januar 1776 foreskriver, eller saadanne, at man har givet enkelte Personer saadanne mindre betydelige Poster, som strengt taget kun maatte gives til Indfødte, uden at man samtidigt hermed har meddeelt de Bekommende Naturalisa-

tions-Patent. Hvad nu angaaer den førstnævnte Undtagelse, nemlig den, at man har meddeelt Naturalisations-Patent til Saadanne, som ikke i Et og Alt have opfyldt de i Frdn. af 1776 opstillede Betingelser, da kan der nu ikke være Tale om Andet end at anerkjende disse for Indfødte. Men med Hensyn til den anden Undtagelse kunde jeg ønske at høre, hvorledes den ærede Indenrigsminister betragter Sagen, om han navnligt finder, at Saadanne, som ved Kongelig Bestalling have været givne mindre Poster her i Landet, som ellers vare forbeholdte Indfødte, nu efter den nærværende Lovgivning, nemlig baade efter Grundloven og Valgloven, skjøndt de mangle Naturalisations-Patent, desuagtet maae antages, ved at have faaet en saadan Post, ved at have faaet Kongelig Bestalling paa en ubetydelig Post, ogsaa at have opnaaet alle de selsamme Rettigheder, som ellers kun et egentligt Naturalisations-Patent medfører.

Grundtvig: At vi skulle oplade Landet for alle Fremmede, det mener ieg vist aldrig vil falde det danske Folk eller noget andet Folk ind, som har mindste Tølelse for sin Eiendommelighed og sin Ret til deres Fædres Land. Og vi vide ogsaa, at det ingenlunde er saa, at vi i andre Lande blot behøve at komme derhen, naar vi forsaavidt ere stikkelige Folk, at vi ikke gjøre nogen Ulykke, for at faae Indfødsret eller lige politiske Rettigheder med Borgerne.

Jeg skal forøvrigt indfranke mig til at bemærke, at det jo er to forskjellige Ting: Fremlæggelsen af et Forslag til at give disse eller hine Personer Indfødsret, og Spørgsmaalet om vi dog ikke trænge til, ifødetfor den forrige Forordning om Indfødsretten at gaae ind paa en Lov, som gav almindelige Bestemmelser om, hvad der maatte være Betingelsen for at faae Indfødsret og altsaa være Reglen, som paa Rigdagen anvendtes paa de enkelte Tilfælde. Naar jeg saaledes seer i Motiverne, at der om een af de foreslaaede Personer staaer: „Han har gode Vidnesbyrd om Dueilighed, Redelighed og Færdighed i det danske Sprog“, saa mindes jeg derved om, hvad man dog vel ikke skulde tænke, at der imellem os skulde være Uenighed om, at vi som kloge Folk

dog aldrig bør meddele Indfødsret til Nogen, som ikke har denne Færdighed i vort Sprog og Modersmaal; og det er da, som mig synes, den Betingelse, som skulde sættes eengang for alle, den, som under ingen Omstændighed kunde være borte. Det følger iøvrigt af sig selv, at Den, der ikke har nogen Følelse af, at der er et eget lille Folk, som hedder det danske — som ikke blot har egen Nytte eller Fordeel, men som ogsaa har et eget Kald og egne Anlæg — som altsaa har en egen Berettigelse i den lille Krog, som Forsynet har skænket det — Den der ikke føler det, men seer blot paa Mit og Dit som enkelte Personers Eiendom — om han ogsaa kunde tænke verdensborgerligt, at det er det Samme, hvad enten der kommer Folk i Snesveits, Hundredsvits eller Tusindsvits hertil fra andre Lande og nedsatte sig blandt os — han er ingen dansk Mand eller fortjener at være det.

Men een Ting maa jeg dog gjøre opmærksom paa, nemlig, at det dog vissefelig ikke er det Samme, naar vi blot betragte det udvortes Liv, den legemlige, ikke blot Velstand, men Næring — det er dog ikke det Samme, om enten en større Deel eller Halvdelen af Landets faste Eiendomme komme i Fremmedes Bold. Det er da ogsaa, mener jeg, Noget, som vi i vor almindelige Fremmed-Lov, i Loven om Indfødsret — hvad vi nu skulle kalde den — maae mindes, at vi langt fra bør sige, at naar Nogen blot vil kjøbe et stort Stykke Land i Danmark, saa skal han faae Indfødsret, uden deri at sætte nogen Betingelse for, at Fremmede kunne erhverve faste Eiendomme i Danmark. Saaledes veed man vel, at det blandt Andet er for en Deel Tilfældet i England.

Indenrigsministeren: Der er fra den ærede Taler, som nu satte sig, fremkommet en Bemærkning om de almindelige Grundsatninger, som ere fulgte i nærværende Lovudkast. Der kunde vistnok, som han fremhævede, være Spørgsmaal, om man ikke skulde søge at ordne det hele Spørgsmaal om Indfødsretten ved en ny almindelig Lov. Regjeringen har imidlertid ikke troet, at det nærværende Dieblif var et fuldkomment passende Tidspunkt at benytte hertil; den har imidlertid antaget, at de, som vare indkomne med Ansøgninger om at

meddeles denne Ret, havde en Udkomst til, at se deres Begjeringer fremmede, hvorfor Regjeringen har meent at burde forelægge dem for Rigsdagen, forat see, om Tingene vilde bevilge dem ved særlig Afgjørelse for enhver Enkeltts Bedkommende. En saadan Prøvelse troer jeg bedst at ville fremmes, naar Sagen kom til et Udvalg, og jeg skal derfor ikke indlade mig paa en Dmtale af de enkelte Supplikanter, som ere anførte i Loven. Jeg skal dernæst med Hensyn til det Spørgsmaal, som er bleven rettet til mig, tillade mig at bemærke, at jeg ikke antager det vilde føre til Noget, om jeg her vilde besvare den Tvivl, som kunde reises om en Mand i det omspurgte Tilfælde har Indfødsret eller ikke; dette Spørgsmaals Besvarelse er fornemmelig af Bigtighed i Balgsager, men det er da paa en anden Maade, end gjennem en ministeriel Formening, at en saadan Tvivl skal finde sin Afgjørelse; naar den retlig bliver fremsat, vil den vistnok ogsaa finde sin behørigte Afgjørelse.

Tscherning: Jeg kom til at begjære Ordet, fordi det forekom mig, at den ærede Indenrigsminister var paa Afveie, idet han eftertragede at faae en almindelig Lov om Indfødsretten lige overfor § 54 i Grundloven, som siger: „Ingen Udlandning kan herefter erholde Indfødsret, uden ved en Lov“, det vil sige en Lov for hver enkelt Mand; det er vistnok den Veie, hvorpaa man bedst kan indrette sig efter de forskellige Omstændigheder, hvori Landet til enhver Tid befinder sig. Om man skal give Indfødsret til en Mand eller ikke, det kan ikke afgjøres efter en forudfattet Mening og efter en forud anlagt Maalestok; det maa bedømmes efter, om en Mand ved sit særlige Forhold i Landet og ved den særlige Stilling han indtager, gjør sig skiftet til at indtræde som dansk Borger. Jeg troer derfor, at vi ere komne noget paa Bilspeer ved de her fremsatte Motiver, og de skulde vist snarere have været satte bagefter, som oplysende Anmærkninger; thi saaledes som de her staae, kunde man troe, at den ærede Minister ikke holdt sig berettiget til at foreslaae, at give Indfødsret til Andre end dem, som han efter den tidligere Anordning kunde ansee sig berettiget til at bringe i Forslag, og det troer jeg ikke